

FAQ Corona

VERSIE
11.0

DATUM
24 augustus 2020

Wijzigingenoverzicht

Wijzingen 16-9

- FAQ toegevoegd i.v.m. vragen over de nieuwe corona app:
  - Kan mijn werkgever mij verplichten CoronaMelder (de “Corona app”) te gebruiken?
- FAQ toegevoegd i.v.m. wens om corona op te nemen in de RI&E:
  - Moeten we Corona opnemen in onze RI&E?
- FAQ uitgebreid i.v.m. veel onduidelijkheid in de sector:
  - Bij een medewerker is een besmetting met het coronavirus vastgesteld. Wat moet ik doen?

Wijzingen 24-8

- FAQs toegevoegd in verband met het terugkeren uit een oranje gebied.
  - Ik ben tijdens of vlak na aankomst uit een oranje of rood gebied negatief getest, moet ik dan ook in thuisquarantaine?
  - Ik ben alleen maar op doorreis geweest, moet ik dan ook in quarantaine?
- FAQ toegevoegd in verband met onduidelijkheid over ventileren:
  - Kan ik nog steeds een warmtewiel toepassen?
- FAQs aangepast ivm verkorting quarantaineperiode van twee weken naar tien dagen en onduidelijkheid over quarantaine na terugkeren uit een oranje gebied:
  - Bij welke gezondheidsklachten en situaties blijf je thuis?
  - Geldt tien dagen quarantaine voor grenswerkers uit oranje regio's?
  - Geldt tien dagen quarantaine voor andere werknemers uit oranje regio's?

Wijzigingen 14-8

- FAQs toegevoegd in verband met het terugkeren uit een oranje gebied.
  - Geldt twee weken quarantaine voor grenswerkers uit oranje regio's?
  - Geldt twee weken quarantaine voor andere werknemers uit oranje regio's?

Wijziging 11-8

- FAQs gewijzigd i.v.m. update tekst ziekteverschijnselen, testen bij klachten, werkhervatting en quarantaine na vakantie
  - Bij welke gezondheidsklachten en situaties blijf ik thuis?
  - Ik ben mogelijk besmet met het coronavirus. Wat moet ik doen?

Wijziging 6-8

- FAQs gewijzigd i.v.m. aangepaste regels samen reizen.
  - Mogen we in één bus of auto samen reizen naar een project?
  - Gelden de regels voor het samen reizen ook als je met twee personen in een bus of auto zit?
  - Gelden de regels voor het samen reizen ook als je naar kantoor carpoolt?
- FAQ verwijderd i.v.m. aangepaste regels samen reizen.
  - Waar moet een reserveringssysteem voor het samen reizen aan voldoen?
- FAQs aangepast i.v.m. aangepaste regels ventilatie
  - Kan ik de ventilatiekanalen in woningen en utiliteitsgebouwen veilig mechanisch reinigen?
  - Kan ik nog veilig aan een luchtbehandelingskast werken?

Wijziging 10-7

- FAQ gewijzigd i.v.m. discussie rondom ventilatie
  - Moet er op kantoor extra geventileerd worden?

Wijzigingen 9-7

- FAQ gewijzigd i.v.m. aangepaste regels samen reizen
  - Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?
- FAQ toegevoegd i.v.m. aangepaste regels samen reizen
  - Waar moet een reserveringssysteem voor het samen reizen aan voldoen?
- FAQ toegevoegd i.v.m. behoefte aan toelaten meer bezoek op bouwplaatsen
  - Hoe moeten we omgaan met bezoek op de bouw- of werkplaats?

Wijzigingen 1-7

- FAQs gewijzigd i.v.m. aangepaste regels samen reizen
  - Waarom moet ik in het openbaar vervoer en in de bedrijfsbus of auto wel een mondkapje dragen en is het niet nodig bij het samenwerken op minder dan 1,5 meter afstand?
  - Mogen we in één bus of auto samen reizen naar een project?
  - Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?
- FAQs toegevoegd i.v.m. aangepaste regels samen reizen
  - Gelden de regels voor het samenreizen ook als je met twee personen in een bus of auto zit?
  - Gelden de regels voor het samenreizen ook als je naar kantoor carpoolt?
  - Hoe kun je een gezondheidscheck uitvoeren bij het instappen?
  - Hoe moet ik een niet-medisch mondkapje gebruiken?

Wijzigingen 26-6

- FAQ gewijzigd i.v.m. wijzigen reanimatierichtlijnen
  - Ik ben BHV-er. Kan ik eerste hulp blijven verlenen aan werknemers?
- FAQ gewijzigd i.v.m. wijziging m.b.t. zieke werknemers
  - Mag ik met meerdere collega's aan het werk?
  - Bij welke gezondheidsklachten en situaties blijf je thuis?
- FAQ gewijzigd i.v.m. versoepelen werk bij kwetsbare particulieren
  - Mogen we werkzaamheden uitvoeren bij oudere particulieren?
  - Welke maatregelen moeten we treffen bij noodzakelijk werk bij kwetsbare particulieren?
  - Kan ik werkzaamheden uitvoeren bij bewoners die tot een risicogroep behoren?
- FAQ gewijzigd i.v.m. zo min mogelijk belasten openbaar vervoer
  - Mogen we in één bus samen reizen naar een project?
  - Wanneer mag ik wel samen reizen?
  - Ik heb geen rijbewijs. Mag ik nu samen rijden met mijn collega?
  - Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bijrijder ...?
  - Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement ...?
- FAQ aangevuld i.v.m. toiletgebruik bij particulieren
  - Wie is verantwoordelijk voor het schoonmaken?
- FAQ aangepast i.v.m. AVG
  - Bij een medewerker is een besmetting met het coronavirus vastgesteld. Wat moet ik doen?

- FAQ aangevuld i.v.m. informatie RWD over het buitenland
  - Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bijrijder wanneer je toch met 2 man moet reizen?
- FAQ verwijderd/gewijzigd i.v.m. grote hoeveelheid wijzigingen in dagindelingen
  - Welke instructies gelden voor mij of voor mijn monteurs?
- FAQ aangepast in verband met beschikbaarheid andere talen.
  - Wordt het protocol ook in andere talen vertaald?
- FAQ's verwijderd of samengevoegd i.v.m. dubbelingen
  - Over welke onderwerpen moeten afspraken gemaakt worden tussen opdrachtgever en aannemer?
  - Mogen we werkzaamheden uitvoeren bij oudere particulieren?
  - Wanneer mag ik wel samen reizen?
  - Ik heb geen rijbewijs. Mag ik nu samen rijden met mijn collega?
  - Kan ik werkzaamheden uitvoeren bij bewoners die tot een risicogroep behoren?

Wijzigingen 10-6

- FAQ gewijzigd i.v.m. achterhaalde datums. Vervangen door verwijzing naar website:
  - Het VCA-diploma verloopt, hoe nu verder?
- FAQ toegevoegd vanwege het veelvuldig gebruik van desinfectiemiddelen:
  - Waarom schrijft het protocol water en zeep voor in plaats van desinfectiemiddelen?
- FAQ toegevoegd i.v.m. verruiming testbeleid:
  - Bij welke gezondheidsklachten en situaties blijf je thuis?

Wijzigingen 27-5

- FAQ gewijzigd i.v.m. nieuwe uitspraak Autoriteit Persoonsgegevens:
  - Mag de werkgever temperatuurmetingen doen bij werknemers?

Wijzigingen 15-5

- FAQ aangepast n.a.v. aanscherping RIVM m.b.t. zieke huisgenoten:
  - Mag ik met meerdere collega's aan het werk?
- FAQ aangepast n.a.v. behoefte om ethanol en isopropylalcohol te vermijden:
  - Mag ik met meerdere collega's aan het werk?
  - Er zijn veel mensen aan het werk op een project. Hoe ga ik hiermee om?
  - Over welke onderwerpen moeten afspraken gemaakt worden tussen opdrachtgever en aannemer?
  - Hoe kun je werkbonnen veilig (laten) tekenen?
  - Hoe maak ik goed schoon?
  - Mogen we in één bus samen reizen naar een project?
  - Wanneer mag ik wel samen reizen?
  - Ik heb geen rijbewijs. Mag ik nu samen rijden met mijn collega?
  - Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bijrijder wanneer je toch met 2 man moet reizen?
  - Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?
  - Is een gezichtsscherm of volgelaatsmasker (met P3 filter) een oplossing om binnen 1,5 meter samen te werken?
  - Welke instructies gelden voor mijzelf of mijn monteurs?
  - Bij een medewerker is een besmetting met het Coronavirus vastgesteld. Wat moet ik doen?
- FAQ aangepast om ventilatie in auto te verduidelijken

- Mogen we in één bus samen reizen naar een project?
- Wanneer mag ik wel samen reizen?
- Ik heb geen rijbewijs. Mag ik nu samen rijden met mijn collega?
- Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bijrijder wanneer je toch met 2 man moet reizen?
- Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?
-
- FAQ aangepast op overbelasting OV
  - Mogen we in één bus samen reizen naar een project?
  - Wanneer mag ik wel samen reizen?
  - Ik heb geen rijbewijs. Mag ik nu samen rijden met mijn collega?
  - Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bijrijder wanneer je toch met 2 man moet reizen?
  - Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?
- FAQ toegevoegd i.v.m. mondkapjes in OV
  - Waarom moet ik in het openbaar vervoer wel een mondkapje dragen en is het niet nodig bij het samenwerken op minder dan 1,5 meter afstand?

Wijzigingen 23-4

- FAQ aangepast i.v.m. behoefte aan meer duidelijkheid over juiste manier handen wassen:
  - Wat zijn de hygiëneregels van het RIVM precies?
- FAQ toegevoegd i.v.m. behoefte aan meer duidelijkheid over juiste manier handen wassen:
  - Hoe en hoe vaak moet ik mijn handen wassen?
- FAQ aangepast i.v.m. hygiënemaatregelen bij toiletten:
  - Hoe gebruik ik de dixi/ toilet in corona tijden?
- FAQ toegevoegd i.v.m. hygiënemaatregelen bij toiletten:
  - Welke beheersmaatregelen moet ik nemen bij werkzaamheden aan toiletten?

Wijzigingen 22-4

- FAQs aangepast i.v.m. uitspraak Veiligheidsregio's dat huisgenoten één gezin moeten vormen en de uitspraak van RIVM dat men alleen met OV moet reizen als het niet anders kan:
  - Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bijrijder wanneer je toch met 2 man moet reizen?
  - Ik heb geen rijbewijs. Mag ik nu samen rijden met mijn collega?
  - Mogen mijn monteurs in één bus samen reizen naar een project?
  - Wanneer mag ik wel samen reizen?
- FAQs aangepast i.v.m. aanpassing definitie RIVM van kwetsbare groepen:
  - Welke werkzaamheden mag een medewerker die valt onder een corona-risicogroep verrichten?
  - Hoor ik bij een hoog risicogroep?
- FAQ toegevoegd i.v.m. uitspraak Veiligheidsregio's dat huisgenoten één gezin moeten vormen:
  - Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?
- FAQs toegevoegd i.v.m. onduidelijkheid over werken bij 70+ particulieren:
  - Mogen we werkzaamheden uitvoeren bij oudere particulieren?
  - Welke maatregelen moeten we treffen bij noodzakelijk werk bij kwetsbare particulieren?

Wijzigingen 17-4

- FAQs aangepast i.v.m. wijziging protocol m.b.t. samen reizen:
  - Ik heb geen rijbewijs. Mag ik nu samen rijden met mijn collega?
  - Mogen mijn monteurs in één bus samen reizen naar een project?
  - Wanneer mag ik wel samen reizen?

Wijzigingen 16-4

- FAQs toegevoegd:
  - We kunnen de juiste handschoenen, veiligheidsbrillen, masker en/of gezichtsbescherming niet kopen. Alles is uitverkocht. Wat nu?
  - Hoe gebruik ik de dixie in corona tijden?
  - De keuring voor het uitvoeren van bodemsaneringswerk verloopt voor een werknemer. Wat nu?
  - Ik heb niet eerder in de bodemsanering gewerkt en moet medisch gekeurd worden. Wat moet ik doen?
  - Mag een medewerker met hooikoorts werken?

Inhoudsopgave

Wijzigingenoverzicht	2
Wijzingen 24-8	2
Wijzigingen 14-8	2
Wijziging 11-8	2
Wijziging 6-8	2
Wijziging 10-7	3
Wijzigingen 9-7	3
Wijzigingen 1-7	3
Wijzigingen 26-6	3
Wijzigingen 10-6	4
Wijzigingen 27-5	4
Wijzigingen 15-5	4
Wijzigingen 23-4	5
Wijzigingen 22-4	5
Wijzigingen 17-4	6
Wijzigingen 16-4	6
Inhoudsopgave	7
2. Beheersmaatregelen	10
2.1 Mag ik met meerdere collega's aan het werk?	10
2.2 Er zijn veel mensen aan het werk op een project. Hoe ga ik hiermee om?	11
2.3 Waarom moet ik in het openbaar vervoer en in de bedrijfsbus of auto wel een mondkapje dragen en is het niet nodig bij het samenwerken op minder dan 1,5 meter afstand?	12
2.4 Hoe kun je werkbonden veilig (laten) aftekenen?	12
2.5 Kan ik de ventilatiekanalen in woningen en utiliteitsgebouwen veilig mechanisch reinigen?	13
2.6 Kan ik nog veilig aan een luchtbehandelingskast werken?	13
2.7 Kan ik nog steeds een warmtewiel toepassen?	13
2.8 Moeten de inspecties voor gereedschappen uitgesteld worden?	14
2.9 Hoe moeten we omgaan met bezoek op de bouw- of werkplaats?	14
2.10 We kunnen de juiste handschoenen, veiligheidsbrillen, masker en/of gezichtsbescherming niet kopen. Alles is uitverkocht. Wat nu?	14
2.11 Welke beheersmaatregelen moet ik nemen bij werken met rioleringen of rioolwater?	14
2.12 Welke beheersmaatregelen moet ik nemen bij werkzaamheden aan toiletten?	15
3. Coronaverantwoordelijke	17
3.1 Wat zijn de eisen aan de Coronaverantwoordelijke?	17
4. Hygiëne en schoonmaak	18
4.1 Waarom schrijft het protocol water en zeep voor in plaats van desinfectiemiddelen?	18
4.2 Wat zijn de hygiëneregels van het RIVM precies?	18

4.3	Hoe en hoe vaak moet ik mijn handen wassen?	19
4.4	Moet er op kantoor extra geventileerd worden?	19
4.5	Hoe maak ik goed schoon?	19
4.6	Kan de schoonmaak in bedrijf en bouwkeet blijven doorgaan?	19
4.7	Moeten cabines ook extra schoongemaakt worden?	19
4.8	Moeten steigers ook schoongemaakt worden?	20
4.9	Wie is verantwoordelijk voor het schoonmaken?	20
4.10	Hoe gebruik ik de dixi/toilet in corona tijden?	20
5.	Risicogroep	21
5.1	Hoor ik bij een hoog risicogroep?	21
5.2	Een werknemer van ons bedrijf behoort tot een risicogroep of is extra kwetsbaar. Kan hij werken?	21
5.3	Welke werkzaamheden mag een medewerker die valt onder een corona-risicogroep verrichten?	22
5.4	Wat als een werknemer een kwetsbare persoon in zijn directe omgeving heeft?	22
5.5	Welke maatregelen moeten we treffen bij werk bij kwetsbare particulieren?	22
6.	Samen reizen	24
6.1	Mogen we in één bus of auto samen reizen naar een project?	24
6.2	Gelden de regels voor het samen reizen ook als je met twee personen in een bus of auto zit?	24
6.3	Gelden de regels voor het samen reizen ook als je naar kantoor carpoolt?	24
6.4	Hoe kun je een gezondheidscheck uitvoeren bij het instappen?	24
6.5	Hoe moet ik een niet-medisch mondkapje gebruiken?	24
6.6	Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bestuurder wanneer je toch met 2 man moet reizen?	25
6.7	Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?	25
7.	Samen werken	26
7.1	1,5 meter afstand houden bij deze klus is onmogelijk. Wat nu?	26
7.2	Is een masker of gezichtsscherf een oplossing om binnen 1,5 meter samen te werken?	26
8.	Thuis blijven	27
8.1	Bij welke gezondheidsklachten en situaties blijf je thuis?	27
8.2	Mag een werkgever een werknemer naar huis sturen als hij/zij milde klachten heeft?	27
8.3	Ik ben mogelijk besmet met het Coronavirus. Wat moet ik doen?	27
8.4	Een gezinslid of huisgenoot behoort tot een kwetsbare groep. Moet ik thuisblijven?	27
8.5	Mag een medewerker met hooikoorts werken?	28
8.6	Geldt tien dagen quarantaine voor grenswerkers uit oranje regio's?	28
8.7	Geldt tien dagen quarantaine voor niet-grenswerkers uit oranje regio's?	28
8.8	Ik ben tijdens of vlak na aankomst uit een oranje of rood gebied negatief getest, moet ik dan ook in thuisquarantaine?	28
8.9	Ik ben alleen maar op doorreis geweest, moet ik dan ook in quarantaine?	29
9.	Thuis werken	30
9.1	Hoe ga ik om met het voorschrift om zoveel mogelijk thuis te werken als mijn mensen op locatie werken?	30
9.2	Hoe kan ik veilig thuiswerken?	30

10.	Voorlichting	31
10.1	Ik heb specifieke vragen op arbogebied rondom Corona, bij wie kan ik terecht?	31
10.2	Welke instructies gelden voor mijzelf of mijn monteurs?	31
10.3	Wordt het protocol ook in andere talen vertaald?	31
10.4	Zijn de posters met maatregelen ook in andere talen beschikbaar?	31
10.5	Komen de toolboxen Corona ook in andere talen uit?	31
10.6	Mogen audits (VCA et cetera) doorgaan?	31
10.7	Het VCA-diploma verloopt, hoe nu verder?	31
11.	Werken in een bewoond huis	32
11.1	Mijn werknemers werken bij particulieren thuis. Hoe kan ik hiermee omgaan?	32
11.2	Moet een huurder instemmen met werkzaamheden in zijn/haar woning?	32
11.3	Kan ik bij een particulier in huis werkzaamheden uitvoeren als één van de bewoners verkouden is, keelpijn heeft, hoest of koorts heeft?	32
12.	Werken in een zorginstelling	33
12.1	Kan ik nog werkzaamheden verrichten in ziekenhuizen en zorginstellingen?	33
13.	Werk voor vitale processen	34
13.1	Geldt dit protocol alleen voor spoedreparaties of ook voor reguliere onderhoudswerkzaamheden?	34
13.2	Wat wordt verstaan onder spoedreparaties?	34
14.	Overig	35
14.1	Bij een medewerker is een besmetting met het Coronavirus vastgesteld. Wat moet ik doen?	35
14.2	Mag de werkgever temperatuurmetingen doen bij werknemers?	35
14.3	Ik wil advies van een arts, maar ben zzp-er en heb geen bedrijfsarts.	36
14.4	Ik ben BHV-er. Kan ik eerste hulp blijven verlenen aan werknemers?	36
14.5	De keuring voor het uitvoeren van bodemsaneringswerk verloopt voor een werknemer. Wat nu?	36
14.6	Ik heb niet eerder in de bodemsanering gewerkt en moet medisch gekeurd worden. Wat moet ik doen?	37

2. Beheersmaatregelen

2.1 Moeten we Corona opnemen in onze RI&E?

Ja, besmetting met het Corona-virus kan gezien worden als een arbeidsrisico. De branche-instrumenten van de bouw&infra en de technieksector worden hier momenteel op aangepast.

Tot die tijd kun je in een apart document vastleggen welke risico's er spelen met betrekking tot een mogelijke coronabesmetting en welke maatregelen hiervoor al getroffen zijn, of nog moeten worden getroffen. Neem hierbij het [protocol Samen Veilig Doorwerken](#) als uitgangspunt. Je kunt [hier](#) een korte checklist downloaden met de belangrijkste, algemene aandachtspunten.

2.2 Mag ik met meerdere collega's aan het werk?

Het is belangrijk contact te vermijden en 1,5 meter afstand tot elkaar te bewaren. Neem de volgende aandachtspunten in acht:

- Ga niet naar het werk bij een Corona-infectie van jezelf of een gezinslid.
- Ga niet naar het werk bij klachten, zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, hoesten, benauwdheid, verhoging, koorts of bij plotseling verlies van reuk of smaak. Laat je zo snel mogelijk testen.
  - Ga aan het werk bij een negatieve test (geen corona) en milde klachten.
  - Blijf thuis bij een negatieve test en verkoudheid, hoesten, benauwdheid, verhoging of koorts. Overleg zo nodig met de bedrijfsarts.
- Blijf thuis als je huisgenoot koorts heeft en/of benauwd is en de uitslag van de coronatest is nog niet binnen. Als de test uitwijst dat het niet om corona gaat, dan mag je naar het werk als je zelf klachtenvrij bent.
- Medewerkers in [cruciale beroepsgroepen en vitale processen](#) kunnen mogelijk aan het werk als een huisgenoot koorts en/of benauwdheid heeft. Overleg hierover met de bedrijfsarts en de werkgever.*

* Zie hiervoor: Vitale processen en cruciale beroepen: [zie informatie van de Rijksoverheid](#).

Algemene maatregelen

- Schud geen handen.
- Was regelmatig je handen met water en zeep. Was je handen minstens 6x per dag, volgens de instructie. In ieder geval voor het eten, na toiletbezoek, na het reizen met het openbaar vervoer, na het schoonmaken.
- Raak je gezicht niet of zo weinig mogelijk aan,
- Nies en hoest in de elleboog, neem zelf papieren zakdoekjes mee. Gooi die na één keer gebruik weg en was dan je handen.
- Houd zoveel mogelijk 1,5 meter afstand, zowel bij het vervoer naar en van de werkplek als op de werkplek zelf.
- Pas daarop het werk aan en richt de werkplek hierop in.
- Indien minder dan 1,5 meter onvermijdbaar is, wees dan streng op RIVM hygiëneregels.

- Maak regelmatig schoon. Gebruik hiervoor goed ontvettend reinigingsmiddel of wegwerp schoonmaakdoekjes.
- Deel je gereedschap en telefoon niet met anderen.
- Houd materieel, gereedschap en PBM's schoon.
- Ventileer de werk- en kantoorruimte.
- Werk zoveel mogelijk in vaste teams.

In de schaftkeet of vergaderruimte

- Hang de regels en instructies op.
- Bepaal een maximaal aantal aanwezigen in de ruimte, zodanig dat iedereen 1,5 m afstand kan houden. Pas het aantal stoelen in de ruimte hierop aan.
- Houd ook bij het betreden van een ruimte rekening met 1,5 m afstand.
- Spreid de schafttijden of bied extra ruimtes en schaftplekken aan.
- Bij instructie en toolboxen, wees er alert op dat iedereen op 1,5 m van andere personen kan blijven. Geef de instructie eventueel in meerder kleine groepen.
- Instrueer de medewerkers en deelnemers aan de vergadering vooraf.
- Zorg dat de ruimtes vaker schoongemaakt worden en dat er zeep en wegwerphanddoeken aanwezig zijn.
- Overleg met leveranciers, onderaannemers, opdrachtgevers: leg waar mogelijk telefonisch contact.

2.3 Er zijn veel mensen aan het werk op een project. Hoe ga ik hiermee om?

In principe kan er doorgewerkt worden. Bouwplaatsen in de openlucht vormen namelijk een verminderde kans op besmetting. En voor andere locaties biedt het protocol een handreiking om besmettingsrisico te beheersen. Wel moet iedereen onderstaande richtlijnen naleven, ook in de buitenlucht. Bespreek die voorafgaand aan het werk met elkaar:

1. Stel een corona verantwoordelijke aan op de werklocatie.
2. Houd zoveel mogelijk 1,5 meter afstand, zowel bij het vervoer naar en van de bouwplaats als op de bouwplaats zelf.
Pas daarop het werk aan en richt te werkruimte hierop in. Splits bijvoorbeeld groepen tijdens schaft. Lunch zoveel mogelijk in de open lucht. Lunch je in je bus? Dan doe je dat alleen.
Voor situaties waar deze afstand niet altijd realiseerbaar is, worden afspraken gemaakt hoe toch veilig gewerkt kan worden in overeenstemming met de richtlijnen voor hygiëne van het RIVM.
3. Leef de hygiëneregels voor de werkplaats na:
  - extra schoonmaken van toiletten;
  - deurklinken goed schoonhouden;
  - materiaal voor gedeeld gebruik reinigen met goed ontvettend reinigingsmiddel.
4. Beperk contacten met externen zo veel als mogelijk. Maak hierover afspraken met leveranciers en onderaannemers. Denk aan leveranties buiten de bouwplaats.

5. Laat de werknemers zoveel mogelijk in dezelfde teams en op dezelfde locaties werken, zodat men niet telkens met anderen in contact komt.
6. Spreek elkaar (streng) aan op (gevaar onderschattend) afwijkend gedrag en corrigeer elkaar. Neem je verantwoordelijkheid voor jezelf en collega's. Stel vragen en meld problemen bij je leidinggevende.
7. Schakel bij twijfel of grote onrust de arbodienst of de kenniscentra van sociale partners in (Vollandis, ArboTechniek).

Indien minder dan 1,5 meter afstand echt onvermijdbaar is, wees dan extra alert en maak afspraken hoe toch veilig gewerkt kan worden in overeenstemming met de richtlijnen voor hygiëne van het RIVM.

Plan een [toolboxmeeting](#) (eventueel online) waarin je aan de werknemers aangeeft welke voorzorgsmaatregelen zijn voorgesteld om zo veilig mogelijk te kunnen werken, en bespreek met hen het beleid dat jullie hanteren.

2.4 Waarom moet ik in het openbaar vervoer en in de bedrijfsbus of auto wel een mondkapje dragen en is het niet nodig bij het samenwerken op minder dan 1,5 meter afstand?

Het beschermende effect van mondkapjes is niet wetenschappelijk bewezen, maar het kan mogelijk wel iets bijdragen aan de bescherming van anderen als je onvoldoende afstand kunt houden. Volgens de afspraken binnen het protocol Samen Veilig Doorwerken werk je alleen binnen 1,5 meter als het écht niet anders kan. En je werkt alleen als je geen verkoudheidsklachten hebt. Daar let je met elkaar op.

Als je de maatregelen uit het protocol opvolgt, is het dragen van een mondkapje dus nog steeds niet nodig tijdens het werk. Je kunt het wel ter aanvulling dragen, maar niet in plaats van de maatregelen die in het protocol genoemd worden.

In het openbaar vervoer kunnen grote aantallen mensen in elkaars nabijheid komen terwijl zij niet van elkaar weten of anderen klachtenvrij zijn. Daarom zijn mondkapjes in het openbaar vervoer verplicht. In de bedrijfsbus of in de auto zit je soms met meerdere mensen in een kleine ruimte. De kans op besmetting als er onverhoopt iemand met verkoudheidsklachten is ingestapt, is daarom groter dan op de werkplek. Daarom moet je in de bus of auto een niet-medisch mondkapje dragen, en moet je extra alert zijn op collega's met verkoudheidsklachten: zij blijven thuis.

2.5 Hoe kun je werkbonnen veilig (laten) aftekenen?

Virussen worden mogelijk overgedragen via harde materialen zoals de pen en de mobiele telefoon.

Denk na op welke manier je het aftekenen van bonnen kunt inrichten. Hieronder staan een aantal mogelijkheden:

- De monteur tekent de werkbbon zelf met goedkeuring van de klant.
- De werkbbon wordt gemaïld naar de klant en die tekent deze digitaal.
- Niet laten aftekenen en bij de klanten aangeven wat de reden hiervan is.
- Mensen op papier laten aftekenen met een eigen pen of een reclamepen van het bedrijf (en de klant de pen laten houden). Leg het papier op een tafel. Laat de klanten het papier zo min mogelijk aanraken.
- Was regelmatig je handen, zodat het virus niet lang op je handen blijft zitten.
- Smeer de huid van de handen regelmatig in met een verzorgende crème.
- Instrueer medewerkers zo min mogelijk het gezicht aan te raken.

- Geef een mobiele telefoon of tablet niet direct aan de klant, maar leg deze op een tafel en vraag de klant de mobiel of tablet niet aan te raken (alleen met een pen die hiervoor gebruikt kan worden).
- Pen/mobiel/tablet regelmatig reinigen. Dit kan met een goed ontvettend reinigingsmiddel of bij apparatuur die hier niet tegen bestand is met wegwerp schoonmaakdoekjes zonder alcohol. Draag bij veelvuldig of langdurig gebruik van reinigingsmiddelen beschermende handschoenen.
- In de gebruiksaanwijzing van de apparatuur staat welke reinigingsmethoden gebruikt mogen worden. Eventueel kan een beschermende hoes om de hele mobiele telefoon of tablet worden geplaatst, die het apparaat beter geschikt maakt voor reiniging en desinfectie.
- Een mobiele telefoon die door klanten is aangeraakt tijdens het bellen niet aan het gezicht houden maar handsfree gebruiken (op de luidspreker).

2.6 Kan ik de ventilatiekanalen in woningen en utiliteitsgebouwen veilig mechanisch reinigen?

Als iemand besmet is met het coronavirus kan het virus door hoesten en niezen via druppels in de lucht komen. De druppels die voor een infectie kunnen zorgen, blijven niet in de lucht zweven, maar dalen snel neer.

Ventileren en frisse lucht is noodzakelijk voor een goed werkklimaat. Als het ventilatiesysteem goed is ingeregeld en voldoet aan de eisen is dit voldoende qua verse luchttoevoer. Doordat er minder mensen op kantoren werken zal de ventilatiegraad relatief hoger zijn dan normaal. De ventilatiegraad van het systeem hoeft dus niet extra verhoogd te worden, dit kan leiden tot klimaatklachten. Vermijd recirculatie van lucht door systemen binnen één werkruimte (airconditioning installaties) waar meerdere mensen samen werken. Bij het gebruik van zwenkventilatoren en mobiele airco's moet je terughoudend zijn. Voorkom dat er luchtstromen ontstaan van de ene naar de andere collega.

2.7 Kan ik nog veilig aan een luchtbehandelingskast werken?

Als iemand besmet is met het nieuwe coronavirus COVID-19 kan het virus door hoesten en niezen via druppels in de lucht komen. De druppels die voor een infectie kunnen zorgen, blijven niet in de lucht zweven, maar dalen snel neer. Ventileren en frisse lucht is noodzakelijk voor een goed werkklimaat. Als het ventilatiesysteem goed is ingeregeld en voldoet aan de eisen is dit voldoende qua verse luchttoevoer. Doordat er minder mensen op kantoren werken zal de ventilatiegraad relatief hoger zijn dan normaal. De ventilatiegraad van het systeem hoeft dus niet extra verhoogd te worden, dit kan leiden tot klimaatklacht. Vermijd recirculatie van lucht door systemen binnen één werkruimte (airconditioning installaties) waar meerdere mensen samen werken. Bij het gebruik van zwenkventilatoren en mobiele airco's moet je terughoudend zijn. Voorkom dat er luchtstromen ontstaan van de ene naar de andere collega.

Een uitzondering hierop zijn de luchtbehandelingskasten in gebouwen waar speciale medische 'aerosolvormende' handelingen worden uitgevoerd. Dit kan voorkomen in ziekenhuizen, verpleeghuizen en hospices. Bij deze handelingen komen speciale fijne druppeltjes vrij, die wel via de lucht in de luchtbehandelingskast terecht kunnen komen. Bij het werken aan de luchtbehandelingskast zelf zijn waarschijnlijk onvoldoende van deze druppeltjes aanwezig om nog een besmetting te kunnen leiden. Als men zodanig werk doet dat men de ongefilterde luchtstroom met aerosolen kan inademen, wordt geadviseerd om voor de zekerheid beheersmaatregelen te treffen (FFP2 mondkapje of adembescherming met verwisselbare filters P2, handschoenen en wegwerpovertal over de kleding).

2.8 Kan ik nog steeds een warmtewiel toepassen?

Als iemand besmet is met het coronavirus kan het virus door hoesten en niezen via druppels in de lucht komen. De druppels die voor een infectie kunnen zorgen, blijven niet in de lucht zweven, maar dalen snel neer. Voor

ventilatiesystemen en warmtewielen is niet aangetoond dat ze een rol spelen bij besmettingen. Warmtewielen hoeven dan ook niet te worden uitgeschakeld.

Ventileren en frisse lucht is noodzakelijk voor een goed werkklimaat. Het is daarom noodzakelijk om na te gaan of het ventilatiesysteem en warmtewielen goed zijn ingeregeld, goed worden onderhouden en dat er minimaal voldaan wordt qua ventilatie aan de eisen van het Bouwbesluit. Dat is voor een kantoorfunctie: minimaal 6,5 l/s per persoon = 23,4 m³/u per persoon.

2.9 Moeten de inspecties voor gereedschappen uitgesteld worden?

De inspecties kunnen in principe doorgaan, mits voldaan wordt aan het protocol.

2.10 Hoe moeten we omgaan met bezoek op de bouw- of werkplaats?

In principe geldt nog steeds dat het bezoek op de bouw zoveel mogelijk beperkt moet worden. Wanneer bezoek van derden, zoals opdrachtgevers, kopers etc., nodig is voor een goede voortgang van de werkzaamheden, dan is dat mogelijk maar hou in ieder geval de volgende regels aan:

- Organiseer de bezoeken momenten zo veel mogelijk buiten de werktijden om.
- Hou de hygiëne- en afstandsregels in acht.
- Maak gebruik van een reserverings- of registratiesysteem.

Een reserveringssysteem zorgt ervoor dat vooraf bekend hoeveel mensen aanwezig zullen zijn en dat ook achteraf bekend wie er op welk moment op de bouw- of werkplaats aanwezig is geweest. Dit is nodig voor eventueel contactonderzoek door de GGD als er onverhoopt toch een besmet persoon de bouw- of werkplaats bezocht heeft. De registratie moet daarom minimaal zes weken bewaard blijven. Let op, vanwege de AVG moeten deze gegevens hierna worden verwijderd.

2.11 We kunnen de juiste handschoenen, veiligheidsbrillen, masker en/of gezichtsbescherming niet kopen. Alles is uitverkocht. Wat nu?

Het uitgangspunt blijft altijd: we werken veilig of we werken niet. Maar wees zo creatief mogelijk in het bedenken van oplossingen. Overleg met de opdrachtgever over de mogelijkheden.

Denk daarbij aan:

- Kun je het werk uitstellen?
- Kun je ander werk eerst uitvoeren?
- Is het mogelijk op te schalen, dus veiliger te werken dan nodig is. Voorbeelden zijn:
  - Halfgelaats- en volgelaatsmaskers
  - Aangeblazen maskers/helmen
  - De mensen die bij bepaalde klussen al met perslucht (flessenlucht) of leeflucht (slangen) werken, kunnen kijken of zij het gebruik uitbreiden. Hierbij moet wel aan alle eisen voldaan blijven worden (maximaal 2 uur, opgeleide personen, et cetera).

2.12 Welke beheersmaatregelen moet ik nemen bij werken met rioleringen of rioolwater?

Het nieuwe coronavirus kan zich in ontlasting en het rioolwater bevinden. Het is nog niet duidelijk of dit zoveel virus bevat dat je er werkelijk ziek van kunt worden. Voor de zekerheid gaan we hier wel vanuit.

Algemene maatregelen

Het is altijd noodzakelijk om preventieve maatregelen te nemen wanneer blootstelling aan afval- of rioolwater kan plaatsvinden vanwege de aanwezigheid van zeer veel verschillende ziekteverwekkers. Dit staat los van de mogelijke blootstelling aan het coronavirus. De maatregelen die je moet treffen zijn vergelijkbaar met de maatregelen die je treft om blootstelling aan andere ziekteverwekkers in het water te voorkomen, zoals bacteriën. In [de arbocatalogus van de waterschappen](#) vind je informatie hierover.

Het is belangrijk om direct contact met het afval- of rioolwater te vermijden. Voorkom verneveling en opspatten van water zoveel mogelijk. Als direct contact toch nodig is of kan plaatsvinden, draag dan waterdichte handschoenen en een veiligheidsbril. Je kunt dunne wegwerp nitrilhandschoenen dragen onder de normale werkhandschoenen of dikkere katoen versterkte waterdichte handschoenen. Draag als de kleding besmet kan raken, beschermende kleding, zoals een wegwerppoverall of een overall en laarzen die je kunt afspoelen.

Goede persoonlijke hygiëne is belangrijk: was de handen vaak (ook na het dragen van handschoenen) en raak je gezicht niet aan met je handen. Bij het uittrekken of afdoen van persoonlijke beschermingsmiddelen kan een hoge blootstelling aan biologische agentia plaatsvinden als dit niet in de juiste volgorde plaatsvindt. De juiste volgorde van uittrekken is volgens de voorschriften uit de Arbocatalogus van de waterschappen:

- Maak eerst de handschoenen en laarzen/schoenen (ook profiel) schoon met bijvoorbeeld water en een borstel.
- Gooi de borstel in een afvalzak.
- Trek de overall binnenste buiten uit en stop deze in de zak.
- Doe de handschoenen uit (ook binnenste buiten) en stop deze ook in de zak.
- Doe de eventuele adembescherming af en gooi eventueel het wegwerpgedeelte weg (in de zak).
- Maak de zak dicht.
- Was goed je handen.

Aanvullende maatregelen

Bij werkzaamheden waar nevel wordt gevormd, kan de ontlasting of het rioolwater zich via druppeltjes in de lucht verspreiden waardoor je het in kunt ademen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren tijdens het schoonspuiten van vervuilde oppervlakten en/of bij werken met een hogedrukreiniger. Ga na of je de werkzaamheden later of op een andere wijze kunt uitvoeren, zodat er geen nevelvorming plaatsvindt. Is dit niet mogelijk, dan is het belangrijk om adembescherming te dragen. Bijvoorbeeld een volgelaatsmasker met verwisselbaar P3 filter. Een halfgelaatsmasker met P3 filter en een veiligheidsbril kan ook.

Let op: ademhalingsbeschermingsmiddelen moeten altijd worden gedragen bij processen waarbij nevels kunnen vrijkomen vanwege de aanwezigheid van diverse schadelijke biologische agentia in riool- en afvalwater, los van de mogelijke aanwezigheid van het coronavirus.

N.B. Denk bij het voorkomen van blootstelling niet alleen aan de werknemers die het werk uitvoeren, maar ook aan omstanders en omwonenden.

2.13 Welke beheersmaatregelen moet ik nemen bij werkzaamheden aan toiletten?

Het nieuwe coronavirus kan zich in ontlasting en rioolwater bevinden. Het is nog niet duidelijk of dit zoveel virus bevat dat je er werkelijk ziek van kunt worden. Voor de zekerheid gaan we hier wel vanuit.

Onderdelen van een toilet/rioolwater bevatten altijd ziekteverwekkers. Neem maatregelen om je daartegen te beschermen, dan ben je ook beschermt tegen het coronavirus.

Algemene maatregelen

- Vermijd direct contact met verontreinigde onderdelen van een toilet en/of rioolwater.
- Voorkom spatten en verneveling.
- Draag waterdichte handschoenen en een veiligheidsbril als direct contact onvermijdbaar is.
- Draag een wegwerppoverall of een overall en laarzen die je af kunt spoelen als kleding besmet kan raken.

Goede persoonlijke hygiëne is belangrijk:

- Was de handen vaak (ook na het dragen van handschoenen).

- Raak je gezicht niet aan met de handen.

Meer informatie is te vinden in de [arbocatalogus van de waterschappen](#).

Bij het uittrekken of afdoen van persoonlijke beschermingsmiddelen kan een hoge blootstelling aan biologische agentia plaatsvinden als dit niet in de juiste volgorde plaatsvindt. De juiste volgorde van uittrekken is volgens de voorschriften uit de Arbocatalogus van de waterschappen:

- Maak eerst de handschoenen en laarzen/schoenen (ook profiel) schoon met bijvoorbeeld water en een borstel.
- Gooi de borstel in een afvalzak.
- Trek de overall binnenste buiten uit en stop deze in de zak.
- Doe de handschoenen uit (ook binnenste buiten) en stop deze ook in de zak.
- Doe de eventuele adembescherming af en gooi eventueel het wegwerpgedeelte weg (in de zak).
- Maak de zak dicht.
- Was goed je handen.

Aanvullende maatregelen

Ontlasting of rioolwater kan zich soms verspreiden via druppeltjes.

- Vermijd het vrijkomen van druppeltjes:
  - Vermijd het schoonspuiten van vuile oppervlakten
  - Vermijd het gebruik van een hogedrukreiniger.
  - Doe de deksel van het toilet dicht bij doorspoelen.
- Draag adembescherming met een P3 filter en een veiligheidsbril als nevelvorming niet vermeden kan worden.

3. Coronaverantwoordelijke

3.1 Wat zijn de eisen aan de Coronaverantwoordelijke?

De Coronaverantwoordelijke ziet toe op het naleven van alle coronaregels. Hij of zij spreekt collega's aan op eventuele overtredingen op de regels. Hij geeft uitleg en instructies. Hiervoor is een toolbox gemaakt (zie www.helpdeskcorona-bt.nl).

Er gelden geen functie- of opleidingseisen voor de verantwoordelijke. Wel moet deze verantwoordelijke op de hoogte zijn van het protocol 'Samen veilig doorwerken' en de dagindeling van de bouwvakker. Hij of zij moet voldoende overzicht hebben op collega's. Om bij te blijven kijkt de Corona verantwoordelijke regelmatig op de website.

Meerwaarde van de verantwoordelijke ligt ook in het bedenken van oplossingen bij knelpunten op het gebied van samen werken binnen 1,5 meter afstand.

Om goed te functioneren, moet er op iedere werkplek één coronaverantwoordelijke zijn.

4. Hygiëne en schoonmaak

4.1 Waarom schrijft het protocol water en zeep voor in plaats van desinfectiemiddelen?

Het huidige coronavirus heeft een vetlaagje dat kapot gaat door goed ontvettende middelen, zoals zeep en allesreiniger. Dit is bij het handen wassen en schoonmaken dus voldoende.

Het is goed om te weten dat desinfectiemiddelen geen vuil van oppervlakten of handen kunnen halen. Desinfectiemiddelen kunnen daarom nooit in plaats van zeep/allesreiniger gebruikt worden, alleen als aanvulling.

Het gebruik van desinfectiemiddelen buiten de zorg, wordt om drie redenen afgeraden.

1. Desinfectiemiddelen doden ook goede micro-organismen.
Desinfectiemiddelen maken geen onderscheid. Zij doden niet alleen het coronavirus, maar ook goede bacteriën die jou beschermen tegen ziektekiemen. Bovendien beschadigen desinfectiemiddelen de huid, waardoor schadelijke stoffen en micro-organismen makkelijker je huid binnendringen.
2. Overmatig gebruik van desinfectiemiddelen kan leiden tot resistentie: ze helpen niet meer. En niet alleen resistentie tegen die desinfectiemiddelen zelf, ook tegen antibiotica. De Gezondheidsraad raadde daarom al in 2016 het gebruik door consumenten van desinfectiemiddelen af.
3. Desinfectiemiddelen bevatten in de meeste gevallen minimaal 70 procent ethanol; dat wat wij in de volksmond alcohol noemen. Ethanol kan opgenomen worden door de huid, via inademing van damp en (buiten het werk) via inslikken. Ethanol heeft negatieve effecten op de hersenen en het zenuwstelsel (coördinatiestoornissen, bewustzijnsdaling, verminderd spraakvermogen). Op langere termijn kan het ook leiden tot ernstige hersenaandoeningen, orgaanziekten en verschillende vormen van kanker. Omdat ethanol op de lijst van [kankerverwekkende stoffen](#) van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid staat, mag een bedrijf dit alleen gebruiken als het niet anders kan. Bovendien moet het bedrijf dan aparte registraties bijhouden.

Ook het vaak wassen van je handen met zeep is belastend voor de huid. Het is daarom aan te raden om je handen regelmatig in te smeren met een verzorgende crème. Doe dit in ieder geval aan het begin en eind van de dag.

4.2 Wat zijn de hygiëneregels van het RIVM precies?

- Was je handen regelmatig, in ieder geval:
  - Voor je naar buiten gaat.
  - Als je weer thuiskomt.
  - Als je je neus hebt gesnoten.
  - Voor het eten.
  - Nadat je naar de wc bent geweest.
- Was je handen 20 seconden lang met water en zeep. Droog je handen goed.
- Hoest en nies in de binnenkant van je elleboog.
- Gebruik papieren zakdoekjes om je neus te snuiten en gooi deze daarna weg.
- Was daarna je handen.
- Schud geen handen.
- Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) van anderen.

Voor meer informatie en gedetailleerde instructies kun je op de website van het RIVM kijken: <https://www.rivm.nl/hygiene/handen-wassen>.

Let op! Vaak je handen wassen droogt je huid uit. Gebruik daarom verzorgende huidcrème om geïrriteerde huid en kloven te voorkomen. Doe dit zo mogelijk elke keer nadat je je handen gewassen hebt.

4.3 Hoe en hoe vaak moet ik mijn handen wassen?

Om infecties te voorkomen moet je vaker je handen wassen dan je denkt. Hoe vaak en hoe je dat goed doet, lees je op ['hygiëne en handen wassen'](#), een onderdeel van de website van het RIVM.

Gebruik verzorgende huidcrème om geïrriteerde huid en kloven te voorkomen. Doe dit nadat je je handen gewassen hebt.

Bied als werkgever voldoende en zo nodig extra plekken om handen te wassen. Zorg voor vloeibare zeep, papierrollen of papieren afdroogdoekjes en verzorgende huidcrème.

4.4 Moet er op kantoor extra geventileerd worden?

Voor ventilatiesystemen is niet aangetoond dat ze een rol spelen bij besmettingen. Wel kan het verstandig zijn om ervoor te zorgen dat er geen lucht wordt gerecirculeerd zodat er maximaal buitenlucht wordt aangevoerd. Frisse lucht is sowieso noodzakelijk voor een goed werkklimaat maar doordat er minder mensen op de kantoren werken is de ventilatiegraad al relatief hoger dan normaal. De ventilatiegraad van het systeem hoeft dus niet extra verhoogd te worden, dit kan leiden tot klimaatklachten. Bij twijfel kun je contact opnemen met je gebouwbeheerder, installateur of arbodienst voor advies.

4.5 Hoe maak ik goed schoon?

Het virus wordt gedood met middelen die goed ontvetten. Gebruik daarom:

1. Huishoudelijke schoonmaakmiddelen die goed ontvetten
2. Wegwerp schoonmaakdoekjes (zonder ethanol en bij voorkeur zonder isopropylalcohol)

Gebruik geen schoonmaakmiddelen die ethanol ("alcohol denat") bevatten. Berg wasbare poetsdoeken na gebruik op in een gesloten zak en was ze bij 60° Celsius of hoger. Er zijn wegwerpdoekjes beschikbaar die doordrenkt zijn in goed ontvettende schoonmaakmiddelen. Deze doekjes zijn zeer praktisch in het gebruik. Stop gebruikte doekjes in een afgesloten afvalbak of afvalzak.

4.6 Kan de schoonmaak in bedrijf en bouwkeet blijven doorgaan?

Ja, de schoonmaak kan normaal doorgaan. Uitgangspunt hierbij is dat niemand met luchtwegklachten of koorts naar het werk komt en dat iedereen de instructies van de overheid voor hygiëne naleeft. De schoonmaker werkt volgens de voor de sector geldende voorschriften voor het schoonmaken. Als de schoonmaker ziek is, zorg dan voor vervanging of regel de schoonmaak onderling. Het is essentieel dat de keet schoon is.

4.7 Moeten cabines ook extra schoongemaakt worden?

Cabines worden soms gedeeld tussen personen. En ja, die moeten ook extra schoongemaakt worden om overdracht van het virus via aanrakingsvlakken te voorkomen.

Maak bij elke wissel handgrepen, alle bedieningspanelen, stuur, pook, joysticks etc. schoon!

Gebruik hiervoor een goed ontvettend schoonmaakmiddel of wegwerp schoonmaakdoekjes.

4.8 Moeten steigers ook schoongemaakt worden?

Steigers worden gebruikt door meerdere personen. Vlakken die met de handen worden aangeraakt kunnen schoongemaakt worden met water en zeep. Een alternatief is om werkhandschoenen te dragen.

4.9 Wie is verantwoordelijk voor het schoonmaken?

Iedereen heeft in deze tijd de verantwoording om te zorgen dat de werkplek schoon blijft, maar de hoofdaannemer is verantwoordelijk voor het schoonhouden van de keet en de toiletten.

Voor werken bij particulieren geldt: de bewoner zorgt voor een schoon toilet. Na eventueel toiletgebruik door de vakman zorgt de vakman er zelf voor dat het toilet weer schoongemaakt wordt.

4.10 Hoe gebruik ik de dixi/toilet in corona tijden?

Hoe gebruik ik de dixi/toilet in corona tijden?

- Zorg dat er reinigingsdoekjes in de dixi liggen.
- Elke gebruiker maakt voor en na gebruik de deurknop en de wc-bril schoon.
- Gooi de gebruikte doekjes in een afsluitbare afvalcontainer weg.
- Was je handen voor gebruik van het toilet.
- Gooi voor gebruik van het toilet een aantal toiletblaadjes in de dixi, om plonzen en spatten tijdens gebruik te verminderen.
- Maak de wc-bril na gebruik van het toilet schoon met een doekje en was je handen.
- Zorg dat er voorzieningen zijn voor handen wassen. Desnoods een jerrycan met water met daarnaast zeep!
- Spoel het toilet door met gesloten bril. Hierdoor wordt voorkomen dat er druppeltjes in de lucht vrijkomen die oppervlaktes en materialen e.d. in de dixi/toilet besmetten.

Naast het schoonmaken door de gebruikers, moet de dixi tussendoor goed schoongemaakt worden door de schoonmakers.

5. Risicogroep

5.1 Hoor ik bij een hoog risicogroep?

Als mensen met bepaalde gezondheidsklachten besmet worden met het coronavirus, dan verloopt de ziekte ernstiger. De kans op opname in het ziekenhuis is bijvoorbeeld groter.

Mensen die 70 jaar of ouder zijn en mensen met de volgende gezondheidsklachten vallen onder de kwetsbare groepen:

- Afwijkingen en functiestoornissen van de luchtwegen en longen;
- Chronische hartaandoeningen;
- Diabetes mellitus;
- Ernstige nieraandoeningen die leiden tot dialyse of niertransplantatie;
- Verminderde weerstand tegen infecties:
  - door medicatie voor auto-immuunziekte;
  - na orgaantransplantatie;
  - bij hematologische aandoeningen;
  - bij aangeboren of op latere leeftijd ontstane afweerstoornissen waarvoor behandeling nodig is;
  - Tijdens of binnen drie maanden na chemotherapie en/of bestraling bij kankerpatiënten.
- Een hiv-infectie in overleg met de hiv-behandelaar.
- Een ernstige leveraandoening in overleg met de behandelend arts.
- Ernstig overgewicht (BMI>40).

Als je twijfelt, neem dan contact op met je bedrijfsarts. Als je geen bedrijfsarts hebt, bijvoorbeeld omdat je zzp-er bent, neem dan contact op met de [Helpdesk Corona Bouw & Techniek](#) via telefoon, mail of chat. Wij brengen je dan in contact met een bedrijfsarts.

5.2 Een werknemer van ons bedrijf behoort tot een risicogroep of is extra kwetsbaar. Kan hij werken?

Ja, vaak is dit wel mogelijk. Voor zo'n werknemer is het vanzelfsprekend extra belangrijk om de richtlijnen en voorzorgsmaatregelen van het RIVM en de Rijksoverheid goed op te volgen. Dat betekent onder andere ook: geen werk op locaties met coronapatiënten, alléén reizen naar het werk en in het werk minstens 1,5 meter afstand houden. Aanvullend kan het nodig zijn om bepaalde werkzaamheden anders in te delen of uit te stellen. Inventariseer de mogelijke risico's en oplossingen (Welke werkzaamheden verricht de werknemer? Waar is contact met andere mensen mogelijk? Wat zijn dat voor mensen (denk aan onderhoud in een ziekenhuis)? Zijn andere werkzaamheden mogelijk?). De bedrijfsarts kan middels een preventief spreekuur de risico's beoordelen en advies geven aan de werknemer en het bedrijf.

Als je zelf geen bedrijfsarts hebt, bijvoorbeeld omdat je zzp-er bent, neem dan contact op met de helpdesk via www.helpdeskcorona-bt.nl.

5.3 Welke werkzaamheden mag een medewerker die valt onder een corona-risicogroep verrichten?

Iemand uit een risicogroep* mag werken, maar het moet wel verantwoord blijven. Dit betekent: geen werk doen in hoog risico-omstandigheden, zoals:

- Werkzaamheden bij mensen thuis die het nieuwe coronavirus hebben.
- Werkzaamheden bij mensen thuis die verkoudheidsklachten hebben, omdat je moeilijk het onderscheid kunt maken.
- Werkzaamheden heel dichtbij andere mensen, bij mensen thuis of op een ander project (minder dan 1,5 meter afstand).
- Werkzaamheden op plekken waar je je handen niet regelmatig kunt wassen.
- Werkzaamheden aan klimaatinstallaties van ziekenhuizen.

* Risicogroepen zijn mensen met:

- Een leeftijd van 70 jaar of ouder;
- Afwijkingen en functiestoornissen van de luchtwegen en longen;
- Chronische hartaandoeningen;
- Diabetes mellitus (suikerziekte);
- Ernstige nieraandoeningen die leiden tot dialyse of niertransplantatie;
- Verminderde weerstand tegen infecties:
  - door medicatie voor auto-immuunziekten,
  - na orgaantransplantatie,
  - bij hematologische aandoeningen (bloedziekten),
  - bij aangeboren of op latere leeftijd ontstane afweerstoornissen waarvoor behandeling nodig is,
  - tijdens of binnen drie maanden na chemotherapie en/of bestraling bij kankerpatiënten.
- Een hiv-infectie in overleg met de hiv-behandelaar.
- Een ernstige leveraandoening in overleg met de behandelend arts.
- Ernstig overgewicht (BMI>40).

Het is goed om bij twijfel de bedrijfsarts of arbodienst te vragen om advies. Een bedrijfsarts is de juiste persoon om iets te kunnen en mogen zeggen over of iemand mag werken en in welke omstandigheden.

5.4 Wat als een werknemer een kwetsbare persoon in zijn directe omgeving heeft?

De werknemer moet voorkomen dat hij/zij ziek wordt en daarmee de kwetsbare persoon besmet. Het is dan voor zo'n werknemer vanzelfsprekend extra belangrijk om de richtlijnen en voorzorgsmaatregelen van het RIVM en de Rijksoverheid goed op te volgen. Dat betekent onder meer ook: geen werk op locaties met coronapatiënten, alléén reizen naar het werk en in het werk minstens 1,5 meter afstand houden. Een goed passende oplossing vinden, zal in de praktijk vaak maatwerk zijn en vragen om goed overleg tussen alle partijen. Hierbij spelen ook psychologische factoren als angst en spanning een rol, ook die moeten met elkaar besproken worden.

De werknemer kan advies aan de bedrijfsarts vragen. Zzp-ers en DGA's kunnen contact opnemen met de helpdesk via www.helpdeskcorona-bt.nl.

Voor informatie over de arbeidsrechtelijke gevolgen verwijzen we u naar de informatie op de websites van de werkgeversorganisaties en vakbonden.

5.5 Welke maatregelen moeten we treffen bij werk bij kwetsbare particulieren?

Bij kwetsbare particulieren in huis wordt alleen gewerkt als zij hier nadrukkelijk toestemming voor geven. Bij deze particulieren worden aantoonbaar de volgende stappen genomen:

- Voorafgaand wordt aangegeven wat de werkzaamheden precies zijn en hoeveel contact met werknemers zij hierbij naar verwachting hebben.

- Biedt aan om het werk onder dezelfde voorwaarden op een later tijdstip te doen.
- Als bewoners het goed vinden dat de werkzaamheden op dit moment uitgevoerd worden, geven zij hier schriftelijk toestemming voor.

6. Samen reizen

6.1 Mogen we in één bus of auto samen reizen naar een project?

Per 1 juli is het mogelijk om met meerdere personen in één vervoersmiddel te reizen zonder onderling 1,5 meter afstand te houden. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- Bij vervoer is het belangrijk dat je kunt achterhalen wie met elkaar heeft gereisd. Als zich een besmetting heeft voorgedaan, dan kun je achterhalen wie mogelijk nog meer besmet is geraakt. Kijk of de rittenadministratie hierop is ingericht. Bewaar de gegevens voor het bron- en contactonderzoek van de GGD 6 weken.
- Bij instappen vindt er een gezondheidscheck plaats. Bij de volgende klachten is samen reizen niet toegestaan: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, hoesten, benauwdheid, verhoging, koorts en bij plotseling verlies van reuk of smaak. Een collega met klachten blijft thuis tot de klachten minimaal 24 uur over zijn. Meerijden mag wel na een negatieve testuitslag op het coronavirus.
- Als je met z'n tweeën reist is een mondkapje niet nodig. Reis je met meer dan twee personen, dan draagt iedereen een niet-medisch mondkapje.
- Zorg voor voldoende ventilatie maar voorkom sterke luchtstromingen.
- Zorg voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) met water en een goed ontvettend schoonmaakmiddel of met vochtige schoonmaakdoekjes.

6.2 Gelden de regels voor het samen reizen ook als je met twee personen in een bus of auto zit?

Deels. Reis je met twee personen, dan hoef je geen mondkapje te dragen.

6.3 Gelden de regels voor het samen reizen ook als je naar kantoor carpoolt?

Ja, deze regels gelden voor alle vormen van bedrijfsmatig verkeer. Dus ook voor woon-werkverkeer. Ook als je hiervoor je privéauto gebruikt.

6.4 Hoe kun je een gezondheidscheck uitvoeren bij het instappen?

Vraag collega's bij het instappen of ze last hebben van de volgende symptomen:

- Neusverkoudheid
- Loopneus
- Niezen
- Keelpijn
- Hoesten
- Benauwdheid
- Verhoging of koorts
- Plotseling verlies van reuk of smaak

Dit zijn de algemene symptomen waarmee mensen thuis moeten blijven. Als een collega last heeft van één of meerdere van bovenstaande symptomen, moet hij thuisblijven. Ook als de symptomen mild zijn.

6.5 Hoe moet ik een niet-medisch mondkapje gebruiken?

Op de website van de rijksoverheid kun je lezen hoe je met een medisch mondkapje om moet gaan:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/openbaar-en-dagelijks-leven/mondkapjes/instructies>.

Je vindt hier ook een instructiefilmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=FTuZeIg5khM>.

Let op! Deze instructies zijn nog opgesteld in de periode dat niet-medische mondkmaskers alleen in het openbaar vervoer verplicht waren. Maar de instructies zijn nu ook van toepassing op overig personenvervoer, waaronder het gezamenlijk bedrijfsmatig reizen.

6.6 Helpt een doorzichtig schot tussen chauffeur en bijrijder wanneer je toch met 2 man moet reizen?

Er is geen bewijs dat het aanbrengen van een schot/scherm nog extra toevoegt aan de regels die gelden voor samen reizen (zie hieronder), het is dus niet nodig. Ook kan het aanbrengen van een schot/scherm in de auto de verkeersveiligheid verminderen. Bijvoorbeeld doordat het zicht belemmerd wordt, maar ook omdat de schermen in geval van een ongeluk een extra gevaar vormen (glassplinters, tegenhouden airbags).

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zal binnenkort het advies van de RDW over afschermingen overnemen.

Dat betekent dat:

- het plaatsen van afscherming in de lengterichting tussen de bestuurder en de bijrijder wordt verboden in verband met de risico's op het gebied van verkeersveiligheid;
- het plaatsen van afscherming in de breedterichting tussen de eerste en tweede zitrij wel wordt toegestaan, mits aan diverse veiligheidsvoorschriften is voldaan. Die veiligheidsvoorschriften zijn:
  - De goede werking van veiligheidssystemen zoals de veiligheidsgordels en airbags, mag niet worden gehinderd;
  - Er mag geen sprake zijn van nadelige invloed op het zicht, door schittering, vertekend beeld, of gebrekkige ontwaseming;
  - Het moet mogelijk blijven de auto snel te verlaten;
  - Het materiaal van de afscherming mag geen invloed hebben op lichamelijk letsel bij een aanrijding (bijvoorbeeld door versplintering van de afscherming; polycarbonaat of gelijkwaardig materiaal versplintert niet of zeer moeilijk);
  - De afscherming moet deugdelijk bevestigd zijn en mag niet los op de zitplaats rusten, maar moet ook eenvoudig te verwijderen zijn.

In het buitenland kunnen andere regels gelden voor de schotten. Als uw werknemers naar het buitenland gaan voor een klus, is het goed dit uit te [zoeken](#).

6.7 Onze uitzendkrachten wonen samen in één appartement. Mogen zij samen reizen?

Vooralsnog worden uitzendkrachten die samen in één huis wonen niet gezien als een gemeenschappelijk huishouden. Voor hen gelden dus dezelfde regels als voor andere werknemers.

7. Samen werken

7.1 1,5 meter afstand houden bij deze klus is onmogelijk. Wat nu?

Bij samenwerken tillen, laden en lossen, et cetera is niet altijd afstand te houden;

De afspraken over werken binnen 1,5 meter zijn:

- Ga eerst na of je het anders kunt oplossen, denk creatief. Ga in ieder geval na:
  - Is de klus noodzakelijk of kan deze uitgesteld worden?
  - Is de klus op een andere manier uit te voeren? Denk bijvoorbeeld aan:
    - Til en verplaats mechanisch in plaats van samen.
    - Overleg in groepjes van maximaal drie personen.
    - Gebruik hulpmiddelen om iets op zijn plek houden.
- Kun je werken op korte afstand niet vermijden, houd je dan aan de volgende regels:
  - Maak afspraken over veilig werken. Betrek daarbij de coronaverantwoordelijke. Gebruik de TRA-methodiek als je daar gewoonlijk ook mee werkt.
  - Onderzoek of afschermen mogelijk is.
  - Raak voor zover mogelijk niet dezelfde oppervlakken aan. Blijf ieder aan een kant als dat mogelijk is.
  - Volg de hygiëneregels:
- Raak je gezicht niet aan.
- Nies en hoest in je elleboog.
- Neem eigen papieren zakdoekjes mee en gooi deze na één keer gebruiken weg in een afgesloten prullenbak of zak. Was daarna je handen.
  - Heb je twijfel of je het moet doen; stop dan met je werk en overleg!
  - Blijven er vragen bel je arbodienst of de Helpdesk Corona Bouw & Techniek: 085 - 080 1544.

7.2 Is een masker of gezichtsscherm een oplossing om binnen 1,5 meter samen te werken?

Het dragen van een masker of gezichtsscherm is geen geaccepteerde oplossing om samenwerken binnen 1,5 meter mogelijk te maken zonder het hanteren van de hieronder genoemde afspraken. Als je die afspraken hanteert, dan is een volgelaatsmasker of gezichtsscherm niet nodig.

Mocht je gebruik maken van een masker of scherm maak ook dat regelmatig schoon met een sopje met een goed ontvettend reinigingsmiddel.

8. Thuis blijven

8.1 Bij welke gezondheidsklachten en situaties blijf je thuis?

- Heb je één van de volgende klachten: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, hoesten, benauwdheid, verhoging, koorts of plotseling verlies van reuk of smaak? Meld je dan ziek, ga de deur niet uit en laat je testen bij de GGD.
- Je kunt weer naar het werk bij een negatieve test (geen corona) en milde klachten. Overleg zo nodig met de bedrijfsarts.
- Heb je een huisgenoot met koorts en/of benauwdheid en de uitslag van de coronatest is nog niet binnen? Meld dit bij je werkgever en ga de deur niet uit. Als de testuitslag negatief is en je hebt zelf geen klachten, dan kun je weer naar het werk.
- Heb je zelf een Corona-infectie of is een huisgenoot positief getest? Meld dit bij je werkgever en ga de deur niet uit. Volg de instructies van de GGD en bespreek werkherhervatting zo nodig met de bedrijfsarts.
- Heb je zelf minimaal 24 uur lang geen klachten en heeft er niemand in huis de afgelopen 24 uur koorts en/of benauwdheid gehad? Dan kun je naar je werk.
- Doe je (ondersteunend) werk dat in een vitaal proces valt, bijvoorbeeld reparatie van CV-ketels of netwerkkabels? Overleg dan met je bedrijfsarts of en hoe je kunt werken in het geval dat een huisgenoot koorts en/of benauwdheid heeft of positief is getest.
- Hoor jij of een huisgenoot tot een kwetsbare groep, overleg dan met de bedrijfsarts of je je werkzaamheden moet aanpassen. Als je zzp-er bent, kun je gebruik maken van de bedrijfsartsen van www.helpdeskcorona-bt.nl.
- Volg het dringende advies op van de Rijksoverheid voor tien dagen quarantaine bij terugkeer van een verblijf uit een oranje of rood verklaard gebied (stad, regio, land). Let op! Dat geldt ook als je geen klachten hebt of negatief bent getest. Je vindt de laatste reisinformatie voor de landen waar je bent geweest via: [nederlandwereldwijd](http://nederlandwereldwijd.nl).

8.2 Mag een werkgever een werknemer naar huis sturen als hij/zij milde klachten heeft?

Ja. Als werknemers verkoudheidsklachten of koorts hebben of de veiligheids- en voorzorgsmaatregelen niet hanteren, mag de werkgever een werknemer naar huis sturen. Voorbeelden van verkoudheidsklachten zijn: snotteren, hoesten, keelpijn of koorts.

8.3 Ik ben mogelijk besmet met het Coronavirus. Wat moet ik doen?

Heb je verkoudheidsklachten zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen? Of heb je keelpijn, moet je hoesten, heb je verhoging of koorts (temperatuur boven 38°C)? Of heb je plotseling verlies van je reuk of smaak? Meld je ziek bij één van deze klachten, ga de deur niet uit en laat je testen bij de GGD. Bel 0800-1202 en houd je Burgerservicenummer bij de hand. Blijf thuis tot de uitslag van de test, volg de instructies van de GGD op.

8.4 Een gezinslid of huisgenoot behoort tot een kwetsbare groep. Moet ik thuisblijven?

Hierover zijn geen afspraken gemaakt binnen het protocol 'Samen veilig doorwerken'. Je kunt het beste contact opnemen met je bedrijfsarts voor advies.

Als je zzp-er bent, neem dan contact op met de [Helpdes Corona Bouw & Techniek](http://helpdes.corona.bouw.techniek.nl). Hier zijn bedrijfsartsen beschikbaar voor werkenden zonder bedrijfsarts.

8.5 Mag een medewerker met hooikoorts werken?

Het RIVM geeft aan dat mensen met hooikoorts gewoon naar buiten mogen zolang het echt om hooikoorts gaat. Kenmerken zijn:

- Elk jaar dezelfde klachten in ongeveer dezelfde periode.
- Hooikoortsmedicatie heeft effect.

Zodra de klachten anders aanvoelen moet de werknemer thuis blijven. Hooikoortspatiënten kennen het verschil tussen hooikoortsklachten en andersoortige klachten doorgaans goed. Klachten die anders aanvoelen zijn onder andere:

- Keelpijn.
- Een kuch.
- Hoesten.
- Algehele malaise.
- Koorts.

Overleg bij twijfel met de bedrijfsarts. Als je geen bedrijfsarts hebt (zzp-er), dan kun je gebruik maken van de bedrijfsartsen van de helpdesk corona.

Het is belangrijk om in de elleboog te niezen en regelmatig de handen te wassen.

Omstanders (of bewoners) kunnen wel onrustig worden van een niezende medewerker. Hou rekening met deze angst. Bewoners mogen weigeren om iemand in hun huis te laten.

8.6 Geldt tien dagen quarantaine voor grenswerkers uit oranje regio's?

Nee, het dringende advies voor tien dagen quarantaine geldt niet voor werknemers die dagelijks heen en weer reizen over de Nederlandse grens met België en Duitsland. De uitzondering geldt ook voor grenswerkers die doordeweeks dichtbij het werk verblijven en in het weekend in het thuisland. Let wel op specifieke verplichtingen en richtlijnen van de landen om ons heen. De website grenzinfo.eu geeft informatie aan grenswerkers in Nederland, Duitsland en België.

8.7 Geldt tien dagen quarantaine voor niet-grenswerkers uit oranje regio's?

Ja, het dringende advies voor tien dagen quarantaine geldt voor alle werknemers die uit een oranje of rood gebied komen, behalve Duitsland en België.

8.8 Ik ben tijdens of vlak na aankomst uit een oranje of rood gebied negatief getest, moet ik dan ook in thuisquarantaine?

Ja, als je reist vanuit een oranje of rood gebied moet je altijd tien dagen in thuisquarantaine, ook als je tijdens je verblijf of vlak na aankomst negatief getest bent. Dit komt omdat het 2 tot 14 dagen duurt voordat mensen klachten ontwikkelen. De test is niet geschikt om te laten zien of mensen de ziekte nog gaan ontwikkelen, en kan daardoor ten onrechte negatief zijn als je zojuist uit een risicogebied gekomen bent. Blijf dus thuis en laat je opnieuw testen als je klachten ontwikkelt.

8.9 Ik ben alleen maar op doorreis geweest, moet ik dan ook in quarantaine?

Ja, ook als je alleen op doorreis bent geweest in een oranje of rood gebied moet je bij thuiskomst in quarantaine. Alleen als je écht geen contact hebt gehad met mensen, bijvoorbeeld omdat je de auto niet uit bent geweest (ook niet om te tanken), dan hoef je niet in quarantaine.

9. Thuis werken

9.1 Hoe ga ik om met het voorschrift om zoveel mogelijk thuis te werken als mijn mensen op locatie werken?

Niet alle beroepen lenen zich voor thuiswerken. Voor het werk op de bouwplaats en bij consumenten thuis is verplaatsing dus wel degelijk noodzakelijk en dat kan ook gewoon binnen de richtlijnen van de overheid. Minister Grapperhaus heeft dit als volgt verwoord: “Je werkt thuis als dat kan. Maar niet ieder beroep leent zich daarvoor, bijvoorbeeld in de Bouw” [en techniek]. Dan houd je je aan de algemene richtlijnen van de overheid.

9.2 Hoe kan ik veilig thuiswerken?

Op deze [poster](#) zijn tips opgenomen over het veilig thuiswerken.

10. Voorlichting

10.1 Ik heb specifieke vragen op arbogebied rondom Corona, bij wie kan ik terecht?

Heb je vragen over Corona op het terrein van 'veilig en gezond werken', stel dan je vraag aan de [Helpdesk Corona Bouw & Techniek](#).

10.2 Welke instructies gelden voor mijzelf of mijn monteurs?

De instructies voor monteurs die werken bij particulieren zijn beschreven in de dagindeling vakman – werken bij particulieren achter de deur. De werkzaamheden van monteurs die op de bouwplaats werken zijn te vinden in de dagindeling vakman – werken op de bouwplaats.

10.3 Wordt het protocol ook in andere talen vertaald?

Ja, deze is vertaald in het Engels. De checklists (dagindelingen) zijn verkrijgbaar in Engels en Duits. Andere vertalingen worden voorlopig niet verwacht.

10.4 Zijn de posters met maatregelen ook in andere talen beschikbaar?

De Rijksoverheid heeft de beide posters met maatregelen vertaald in het Engels, Pools en Turks. Deze vind je op de pagina [Downloads](#).

10.5 Komen de toolboxes Corona ook in andere talen uit?

Hier wordt aan gewerkt. Momenteel zijn deze nog niet beschikbaar.

10.6 Mogen audits (VCA et cetera) doorgaan?

In principe moet iedereen zoveel als mogelijk vanuit huis werken. Dit kan voor een deel van de audits ook (documentencontrole, interviews).

Bouwplaatsbezoeken worden waar mogelijk uitgesteld.

10.7 Het VCA-diploma verloopt, hoe nu verder?

Mensen die al een diploma hebben, en van wie het diploma verloopt tussen 13 maart en 1 juli 2020, krijgen dispensatie tot 1 september. Voor die tijd moet het examen gedaan zijn.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de website van SSVV: <https://www.ssvv.nl/certificatie>.

11. Werken in een bewoond huis

11.1 Mijn werknemers werken bij particulieren thuis. Hoe kan ik hiermee omgaan?

De instructies voor monteurs die werken bij particulieren zijn beschreven in de dagindeling vakman – werken bij particulieren achter de deur. De werkzaamheden van monteurs die op de bouwplaats werken zijn te vinden in de dagindeling vakman – werken op de bouwplaats.

11.2 Moet een huurder instemmen met werkzaamheden in zijn/haar woning?

Ja, een huurder moet instemmen met werkzaamheden aan zijn/haar woning.

In het protocol Samen veilig doorwerken is afgesproken dat alle werkzaamheden bij particulieren alleen mogen worden uitgevoerd met uitdrukkelijke instemming van bewoners/huurders/gebruikers.

Bij kwetsbare particulieren in huis wordt alleen gewerkt als zij hier nadrukkelijk toestemming voor geven. Bij deze particulieren worden aantoonbaar de volgende stappen genomen:

- Voorafgaand wordt aangegeven wat de werkzaamheden precies zijn en hoeveel contact met werknemers zij hierbij naar verwachting hebben.
- Biedt aan om het werk onder dezelfde voorwaarden op een later tijdstip te doen.
- Als bewoners het goed vinden dat de werkzaamheden op dit moment uitgevoerd worden, geven zij hier schriftelijk toestemming voor.

11.3 Kan ik bij een particulier in huis werkzaamheden uitvoeren als één van de bewoners verkouden is, keelpijn heeft, hoest of koorts heeft?

Nee, in die situatie stel je het werk uit. Er is één uitzondering. Je mag aan het werk als het gaat om een ernstige storing of calamiteit. Dat houdt in dat mensen anders niet in staat zijn om de algemene levensbehoeften uit te voeren, zoals koken, wassen, gebruik maken van het toilet, schoonmaken, et cetera.

Houd je in dat geval aan de volgende regels:

- De buitendeur staat open of wordt door iemand anders van buiten geopend.
- De klanten bevinden zich in een andere ruimte.
- Overleg met de klant via de telefoon.

Gebruik eventueel:

- Wegwerp handschoenen van nitril, pvc of butylrubber
- Wegwerpoverall
- Wegwerpsloffen
- Veiligheidsbril (wegwerp of anders desinfecteren)

Na het werk was je je handen uitvoerig met water en zeep. Droog goed af met papier of met een eigen handdoek. Zorg voor water en zeep in de bus.

12. Werken in een zorginstelling

12.1 Kan ik nog werkzaamheden verrichten in ziekenhuizen en zorginstellingen?

In veel gevallen is dit gewoon mogelijk. Als de algemene hygiënemaatregelen worden aangehouden en er minimaal 1,5 meter afstand wordt gehouden van patiënten en anderen, wordt overdracht van het virus voorkomen. Als er in de ruimte waar gewerkt moet worden speciale medische 'aerosolvormende' handelingen worden uitgevoerd, kan het zijn dat het houden van 1,5 meter afstand niet voldoende is. Dit kan voorkomen in ziekenhuizen, verpleeghuizen en hospices. Bij deze handelingen komen speciale fijne druppeltjes vrij, die in de lucht zweven en zich meer dan 1,5 meter kunnen verspreiden. Overleg in dit geval met de opdrachtgever welke beheersmaatregelen moeten worden genomen om veilig te kunnen werken.

13. Werk voor vitale processen

13.1 Geldt dit protocol alleen voor spoedreparaties of ook voor reguliere onderhoudswerkzaamheden?

Ook reguliere onderhoudswerkzaamheden gaan in principe door, zolang dit veilig mogelijk is. Het protocol Samen veilig doorwerken is daar leidend bij.

13.2 Wat wordt verstaan onder spoedreparaties?

Reparaties die ervoor zorgen dat algemene dagelijkse levensbehoeften mogelijk zijn (koken, toiletgebruik, wassen, schoonmaken, et cetera). Daarnaast reparaties die vitale processen mogelijk maken, zoals het werk in de ziekenhuizen en het functioneren van netwerkvoorzieningen.

14. Overig

14.1 Bij een medewerker is een besmetting met het Coronavirus vastgesteld. Wat moet ik doen?

Een werknemer die een positieve testuitslag heeft gekregen dient ten minste een week thuis te blijven vanaf het begin van de ziekteverschijnselen. De GGD geeft instructies en start met het bron- en contactonderzoek. Wacht dit niet af. Ga na of de werknemer nauwe contacten (binnen 1,5 meter) op het werk of tijdens woon-werkverkeer heeft gehad in de paar dagen voordat hij met ziekteverschijnselen thuis is gebleven. Informeer deze mensen om extra alert te zijn op ziekteverschijnselen. Treden die op, dan dienen ze thuis te blijven (in quarantaine) en zich te laten testen. Vraag zo nodig advies aan de bedrijfsarts.

14.2 Mag de werkgever temperatuurmetingen doen bij werknemers?

Dit is veelal niet toegestaan en hiermee worden boetes van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) geriskeerd. Volgens de Autoriteit Persoonsgegevens mag dat alleen indien de temperatuur niet wordt geregistreerd en ook niet in een geautomatiseerd systeem terechtkomt. De AP stelt uitdrukkelijk dat ook al is in deze situaties de AVG (Algemene verordening Gegevensbescherming) niet van toepassing, de inbreuk op iemands privacy toch groot kan zijn. Ook andere grondrechten, zoals de integriteit van het lichaam, kan in het geding zijn bij het meten van de temperatuur.

Er kunnen ook andere praktische bezwaren zijn. Hieronder lichten we dit toe.

Allereerst is het goed om te beseffen dat temperatuurmetingen onbetrouwbaar kunnen zijn en dat er verkeerde beslissingen genomen kunnen worden als deze niet goed worden uitgevoerd.

Temperatuurmetingen met een infraroodpistool zijn niet betrouwbaar om de lichaamstemperatuur te meten. Een betrouwbare temperatuurmeting wordt liefst rectaal uitgevoerd. De bedrijfsarts mag wel diagnostisch onderzoek uitvoeren en kan op basis daarvan advies geven.

Er kan een onterecht gevoel van veiligheid ontstaan: ook met een gecontroleerde temperatuur kunnen mensen besmettelijk zijn. Het is belangrijk dat werknemers zelf de verantwoordelijkheid blijven nemen om bij (milde) klachten thuis te blijven.

Het controleren van de temperatuur kan daarom nooit in plaats van de overige voorzorgsmaatregelen, waaronder 1,5 meter afstand houden, ingezet worden.

Verder is momenteel niet duidelijk onder welke aanvullende voorwaarden temperatuurmetingen uitgevoerd mogen worden maar de kans is groot dat een openlijk uitgevoerde temperatuurmeting de integriteit van de werknemer schendt.

Mocht je toch overwegen temperatuurmetingen uit te laten voeren, laat je dan goed juridisch adviseren zodat er geen wettelijke overtreding plaatsvindt. Neem bij deze gesprekken ook de bedrijfsarts mee.

14.3 Ik wil advies van een arts, maar ben zzp-er en heb geen bedrijfsarts.

Als je geen bedrijfsarts hebt, bijvoorbeeld omdat je zzp-er bent, neem dan contact op met de [Helpdesk Corona Bouw & Techniek](#) via de telefoon, mail of chat. Wij brengen je dan in contact met een bedrijfsarts.

14.4 Ik ben BHV-er. Kan ik eerste hulp blijven verlenen aan werknemers?

Ja, je kunt hulp bieden zoals je normaal zou doen, inclusief beademen. Als het slachtoffer vermoedelijk besmet is met COVID-19 en reanimatie is nodig, dan gelden andere regels, namelijk:

- Controleer de ademhaling door te kijken. Open de luchtweg NIET en kom NIET bij het hoofd van het slachtoffer om te voelen en te luisteren.
- Dek de mond en neus van het slachtoffer af met een stoffen doek, kledingstuk of mondmasker zonder het hoofd te bewegen (was doek/kleding naderhand voor het weer in gebruik genomen wordt).
- Gebruik de AED.
- Voer borstcompressies uit.
- Pas GEEN mond-op-mondbeademing toe. Ook niet met pocket mask of ander beschermingsmiddel.

Verder gelden de algemene regels:

- Gebruik handschoenen en raak je gezicht tijdens de hulpverlening niet aan.
- Schud geen handen.
- Houd zoveel mogelijk afstand.
- Gooi de gebruikte materialen na afloop weg.
- Was je handen grondig met water en zeep of als dit niet beschikbaar is een desinfectiemiddel (zonder ethanol en bij voorkeur zonder isopropylalcohol).

14.5 De keuring voor het uitvoeren van bodemsaneringswerk verloopt voor een werknemer. Wat nu?

In de Arbowet en de cao Bouw & Infra staan verplichtingen voor het arbeidsgezondheidskundig onderzoek, uitgevoerd door de bedrijfsarts. Werknemers hebben recht op een jaarlijks 'GPO werken in vervuilde grond of water'. Hetzelfde geldt voor het werk op terreinen van de chemische industrie. Op voorschrift van de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB) voeren bedrijfsartsen tot nader bericht spreekuren zoveel mogelijk telefonisch uit. Medisch onderzoek is opgeschort, tenzij dat dringend noodzakelijk of wettelijk voorgeschreven is. In de Wet en de cao Bouw & Infra staan geen harde datums voor de geldigheid van het medisch onderzoek voor bodemsaneringswerk. Het expertteam van de helpdesk Corona adviseert dit onderzoek later in het jaar in te halen. De bedrijfsarts en arbeidshygiënist kunnen advies geven als er vragen zijn over de ernst van de arbeidsrisico's, het medisch onderzoek en de zorg voor de werknemers.

Veel aannemers werken volgens de bepalingen van de CROW-400. Deze werkwijzer stelt dat de medische keuring voor bodemsaneringswerk in de meeste gevallen jaarlijks moet plaatsvinden, met een maximale uitloop van één maand. De bedrijfsarts mag vanuit de CROW-400 advies geven voor maatwerk. Bij een conflict met een opdrachtgever of auditor adviseren we te wijzen op het advies van de NVAB en het expertteam van de helpdesk Corona. Vraag bij twijfel over het opschuiven van het medisch onderzoek advies aan de bedrijfsarts.

14.6 Ik heb niet eerder in de bodemsanering gewerkt en moet medisch gekeurd worden. Wat moet ik doen?

In de Arbowet en de cao Bouw & Infra staan verplichtingen voor het arbeidsgezondheidskundig onderzoek, uitgevoerd door de bedrijfsarts. Op voorschrift van de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB) voeren bedrijfsartsen tot nader bericht spreekuren zoveel mogelijk telefonisch uit. Medisch onderzoek is opgeschort, tenzij dat dringend noodzakelijk of wettelijk voorgeschreven is. Het expertteam van de helpdesk Corona adviseert het medisch onderzoek voor werk in de bodemsanering of op een terrein van de chemische industrie zoveel mogelijk te vervangen door een preventief spreekuur en het 'GPO werken in vervuilde grond of water' later in het jaar in te halen.

Veel aannemers werken volgens de bepalingen van de CROW-400. Deze werkwijzer stelt de medische keuring voor bodemsaneringswerk verplicht. Bij een conflict met een opdrachtgever of auditor adviseren we te wijzen op het advies van de NVAB en het expertteam van de helpdesk Corona.

14.7 Kan mijn werkgever mij verplichten CoronaMelder (de "Corona app") te gebruiken?

Nee, je bepaalt zelf of je de app gebruikt. Niemand mag je dus verplichten om de app te gebruiken, ook jouw werkgever niet. Voor meer vragen en antwoorden over de CoronaMelder, zie <https://coronamelder.nl/nl/faq>.